

Új karmesterek, új korszak a Duna Szimfonikusoknál

„Vándorló” – koncertekkel, „Zenélő napok” – múzeumi hangversenyekkel, János vitézzel várják a közönséget

 Réfi Zsuzsanna

Új otthonban, új tulajdonossal, új állandó és tiszteletbeli vezetőkarmenterrel köszönheti 61. születésnapját a Duna Szimfonikus Zenekar. A társulat két régi, kedves muzsikusként partnerének vezetésével folytatja a munkát, izgalmas és változatos programmal készül a következő szezonzárára. De már nyáron is számos fellépés vár az együttesre, új helyszíneken is bemutatkoznak a következő hónapokban, és egyre több a felkérésük. A zenekar ügyvezetőjével, Szklenár Ferencel és az állandó karmesteri posztra felkért Horváth Gáborral beszélgettünk koncertekről, tervekről, a tiszteletbeli vezetőkarmenter, Kovács János pedig arról mesélt, miért is vállalta el örömmel a társulat felkérését.

▮ *Valóban több mint két évtizedes kapcsolat fűzi a Duna Szimfonikusokhoz?*

Horváth Gábor: Igen, hiszen először karmesterszakos hallgatóként találkoztam az együttesrel a zenekari órákon. Később a vizsgakoncerteken velük és a MATÁV társulatával dolgozhattunk, így minden hónapban többször muzsikálhattunk együtt. Majd Deák András karnagy úr megkeresett, hogy vezényelnék-e egy-két Duna Koncertet is velük. Ezekkel a hangversenyekkel próbáltam ki dirigensként, s aztán – miután a diplomázásom évében, 2002-ben egy nemzetközi karmester-versenyen második helyezést értem el, és elnyertem a közönségdíjat is – már bérletes hangversenyekre is rendszeresen meghívást kaptam. Szezononként néhányszor biztosan dolgozhattam a társulattal, így valóban több mint húsz éves közös múlt áll mögöttünk.

▮ *Ezért is esett Horváth Gáborra a választásuk, amikor új állandó karmestert kerestek?*

Szklenár Ferenc: Nem kapkodtuk el a karmesterválasztást, a zenekar Művészeti Tanácsának ülésein sokszor felvetődött a téma, hogy ki lehetne a jó megoldás. A zenekari tagok véleményét is meghallgatva, nagy egyetértésben arra jutottunk, hogy Horváth Gábort kérjük fel erre a posztra. Fő érvünk Gábor mellett az volt, hogy a kezdetektől fogva kivívta a zenekar tiszteletét azzal, hogy mindig felkészült és precíz volt, készségesen állt a zenekarhoz, és mindezeknek köszönhetően a közös próbák és előadások során rengeteget tudott nyújtani az együttesnek. Remekül ért ahhoz a pedagógiai munkához is, ami a zenekarépítéshez szükséges, és már vendégként is temérdek ötlete volt a programok tekintetében. Korábban is – ha az állandó karmesterünknek más elfoglaltsága akadt – Gábort kérdeztem elsőként arról, hogy az adott programot, adott koncertet el tudja-e vállalni. Egy szó, mint száz, az elmúlt évek alatt

Szklenár Ferenc

annyi mindent kipróbáltunk már együtt, hogy benne látjuk a legbiztosabb szakmai jövőt. Köztudott, hogy talaly komoly sokk érte a társulatunkat, hiszen majdnem megszűnt az együttes. Mindebből fel kellett ocsúdnunk és fel kellett mérnünk a további lehetőségeinket. Amint rendeződött a helyzetünk, elkezdtük vizsgálni a szakmai továbblépés lehetőségét. Amikor döntés született,

hogy Gáborral fogunk dolgozni, a kollégáktól, és a szakmától is csupa pozitív visszajelzést kaptunk. De ahogy eddig is, továbbra is sok vendégművészre számítunk, hiszen számos dirigens akad, aki szeret velünk dolgozni, s fontos a szakmai színesség, változatosság. Ezért szintén hatalmas öröm számunkra, hogy elfogadta a tiszteletbeli vezető-karmesteri felkérésünket Kovács János!

■ *Mennyi időre szól az új állandó karmesterük szerződése?*

Sz. F.: Ahogy az együttesünk minden tagjáé, egyelőre 2022. december 31-ig. De természetesen hosszabb távra tervezünk, hiszen reményeink szerint megtörténik a minősítésünk, így a következő szezontól már konkrét állami támogatásra számíthatunk, a minisztériumtól

ugyancsak kaptunk biztatást a források tekintetében, így az új tulajdonosunkkal egyeztetve módosulnak majd a szerződések.

■ *Mi lesz most a Gödöllői Zenekarral, ahol több mint egy évtizedet töltött?*

H. G.: A gödöllői társulatnál 2010-től voltam vezető karmester és művészeti vezető, erre a kettős tisztségre kértek fel. Tavaly az új kuratórium úgy döntött, hogy kettéválasztja a posztot, s lesz a zenekarnál egy művészeti vezető is. A meghívásos pályázat győztese Rác Márton lett, aki nagy munkabírással és lendülettel kezdett neki a munkának, én pedig elfogadtam a Duna Szimfonikus Zenekar megtisztelő felkérését. Áprilisban így elkészöntem Gödöllőtől. Természetesen ez csak a

„Nem az együttes sok, hanem a közönség kevés”

„Nagyon régóta ismerem az együttest – meséli Kovács János – nem is emlékszem, mikor vezényeltem őket először, de akad sok felejthetetlen közös koncertünk, például az az este, amelyen Hauser Adrienne játszott Liszt A-dúr zongoraversenyét, s a hangversenyen Kocsis Zoltán is jelen volt. Vagy vissza tudom idézni azt a Dvořák-estet is, amelyet néhány esztendeje dirigálhattam az élükön, és igazán pompás volt.

Az eltelt évtizedekben időről-időre dolgozhattam a Duna Szimfonikusokkal, s éppen akkor, amikor tavaly ez a tragédia megtörtént, és megkérdőjelezték a létezésüket, állapítottam meg, mennyi fejlődtek, ahogy szinte az összes hazai együttes. Sokkal magasabb színvonalon muzsikálnak, mint amikor megismertem a társulatot. Tavaly igyekeztem is kiállni értük, s ezzel nem voltam egyedül... Sajnos az a tévhit él a fenntartókban, hogy Budapesten túl sok a zenekar. Az soha nem jut az eszükbe, hogy nem az együttes sok, hanem a közönség kevés?! Olvastam egy kutatási eredményt, mely szerint a népesség két-három százaléka hallgat csak komolyzenét... Ezt elfogadhatatlan állapotnak tartom, mert az látszódik belőle, ami világszerte jellemző vélekedés, hogy a komolyzene élvezete az úri passzió... Pedig az általános műveltséghez ugyanúgy hozzátartozik, ugyanúgy illene ismerni a zeneirodalmat is, ahogy Shakespeare-t, József Attilát, Jókait vagy Gárdonyit. Szóval, bőven el tudnék képzelni még több zenekart és még több zenei eseményt!

Így amikor felkértek a tiszteletbeli vezető karmesteri posztra, örömmel mondtam igent, hiszen, ha ezzel segíthetek abban, hogy az együttes megmaradjon, akkor nagyon szívesen teszem. Az is lényeges volna, hogy egy ilyen nagy múltú együttes, mint a Duna, ne csak fennmaradjon, hanem tovább erősödjön, s magasabb szinten tudjon működni.

Mindig szívesen koncertezem velük, ha egyeztetni tudjuk a dátumot, bármikor örömmel jövök vezényelni, legközelebb Foszolos Péterrel közös hangversenyre készülünk. Minden úton-módon igyekszem támogatni a zenekart, s annak is örülök, hogy az egyik legkiválóbb ifjú karmesterrel, Horváth Gáborral dolgozhatom.

A Duna Szimfonikusoknak ugyanaz a feladata, mint a többi együttesnek: rendszeresen adják elő az európai zeneirodalom legértékesebb műveit. Ehhez pedig megfelelő támogatás szükséges, hogy anyagi gondok nélkül működhessenek, hiszen a komolyzenét is akkor lehet propagálni, ha megteremtjük hozzá a megfelelő anyagi hátteret. A Duna Szimfonikus előadásai mindig érdemesek az emberek figyelmére.”

DUNA
SZIMFONIKUS ZENEKAR

vezetői posztot jelenti, vendégkarnagyi minőségben továbbra is szívesen térek vissza a társulathoz, ha szükség van a munkámra. Más együttesekhez is járok különböző rendszerességgel, hiszen a tanítás mellett hazai és külföldi vendégszerepléseknek teszek eleget.

■ *Milyen tervekkel kezd neki a Duna Szimfonikusoknál a munkának?*

H. G.: Nem akarom azt a hibát elkövetni, hogy az új ember mindent jobban tud... Örülök, hogyha meghallgatják a véleményemet, de azt láttam a jövő szezon összeállításánál, hogy nagyon ügyes műsorpolitikával kezelik ezt az új kezdetet, melyhez csak örömmel tudok csatlakozni. Hiszen, ha nincs a Duna Palota, akkor tovább kell gondolkodni, hol tud fellépni az együttes, milyen közönségréteget tud megszólítani. Jó iránynak tartom a kamaraszimfonikus irányba mutató kezdeményezéseket, s azt is, hogy az eddigi széles repertoárt meg tudják újítani.

Sz. F.: Így igaz, ahogy stabiláá vált a helyzetünk, azonnal elkezdjük keresni a lehetőségeket. Ennek egyik alapköve a Kőbányával kötött közszolgáltatási szerződés, amelynek keretében nagyon kedvező feltételekkel kapunk meg a próbatermünket, ami kiváló helyszín a szakmai munkához. A kerület ünnepein, rendezvényein rendszeresen fellépünk, koncertjeink már a Kőrösi Csoma Kulturális Központban, ahol több tervünk is megvalósulásra vár. Kőbánya végtelen számú lehetőséget rejt, például a Szent László-templommal vagy a Helytörténeti Múzeum udvarával, ami ideális nyáresti szabadtéri kamarakonzertekhez. Emellett útkeresésben vagyunk, ezért is lett az egyik hangversenysorozatunk Vándorló bérletre keresztelve. Ezekkel a vándorló koncertekkel igyekszünk megtartani régi törzsközönségünket, ezért nekik kedvezve gyönyörű belvárosi termeket választunk helyszínül. A remek hangulatú hangversenyeken kívül, a sorozat további érdekessége, hogy a koncertek által a főváros egy-egy építészeti értékét is bemutatjuk. Adtunk már koncertet például a Fesztetics Palotában, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében. Szerencsére munka, felkérés akad bőven! A Gödöllői Kastélyal is számos tervünk van, karmesterkurzust is rendezünk ott, és részt veszünk a kastély rendezvényein is.

H. G.: Így nem szakad meg az én kapcsolatom sem Gödöllővel, visszatérek, csak most a Duna Szimfonikusok élén.

■ *Mi mindent terveznek még a következő szezonban?*

Sz. F.: Ősztől újraindulnak a Filharmóniával az ifjúsági koncertjeink, ez a misszió is fontos számunkra. Budapest, Komárom-Esztergom és Pest megyei koncertekre készülünk. Ha pedig a turizmus újra talpra áll, akkor reményeink szerint ismét elindulhatnak a Duna Kon-

Horváth Gábor

certek is. A zenekarunk bevételeit jelentősen befolyásolja, hogy mely pályázatainkkal sikerül támogatást szereznünk... Készülünk már a Petőfi 200-ra is, született egy János vitéz-előadásunk, Kacsóh Pongrác daljátékából készítettünk egy egyórás, rövidített verziót, amelynek karmestere Csányi Valéria, s ezt az előadást országsszerte szeretnénk előadni, több helyszínen. Azon dolgozunk, hogy minél több együttműködő partnerünk legyen, akik segítenek a szervezésben, hiszen nálunk jelenleg egyetlen ember foglalkozik ezzel... A terveink szerint visszatérünk a RAM-ba, ahol nagy sikerű újköszöntő koncertet adtunk már Kovács János vezényletével, s egy régi-új helyszínen, az Uránia Filmszínházban is muzsikálunk majd. Emellett vár a Klebelsberg Kastély is, a Marczibányi téri Művelődési Házban pedig a Törös Alapítvány koncertjein szerepelünk. Szerencsére megmaradt a jó kapcsolatunk a Belügyminisztériummal, így számos rendezvényükre hívják fellépni a zenekar különböző formációit. Sokféle adunk értékes, igényes hangversenyeket.

■ *Milyen eseményeket emelnének még ki a következő évadból?*

H. G.: Nyáron is számos felkérés vár az együttesre, hiszen július végén a Budai várban koncertezünk, s egy igényes és szórakoztató szabadtéri programmal szerepelünk a Hadtörténeti Múzeum előtti téren. Ötvenéves születésnapját ünnepli a KÓTA nyár elején, s a rendez-

vény záróhangversenyén Kodály Psalmus Hungaricusát adjuk elő három kórossal Fekete Attila szőlőjával. Nagyon örülök annak is, hogy szeptemberben kortárs darabokat mutatunk be a Duna Szimfonikusokkal.

I *Mennyiben lesz más a kapcsolata most az együttesel, mint a korábbi húsz esztendőben?*

H. G.: Más felelősséget jelent az, ha az ember vendégkarmesterként érkezik, tart három próbát és elvezényli a koncertet, és megint más egy folyamatos kapcsolatot, mely során megismerjük egymás erőseit és gyengeségeit is. Szép lehetőség és kihívás egy együttes irányítása, szükség is van egy társulatnál az állandó kontrollra. Ahhoz, hogy meglegyen a magas szakmai színvonal, kell, hogy az ember részt vegyen a mindennapi munkában, hiszen a karmester és a muzikusok együtt adják össze azt a tudást, amitől az előadás még érdekesebbé, színesebbé és látványosabbá válik. Ez aztán tovább gazdagíthatja a zenekar belső világát és közvetve a magyar zeneéletet.

Sz. F.: A kezdeti állapothoz képest két tagot vettünk fel, a nagybőgőben és a szekundban volt bővítés, de a csellósólamban is égető szükség volna egy új muzikusra. Nem törekszünk nagyzenekari méretre, de a kamaraszimfonikusokon belül a legarányosabb hangzást szeretnénk elérni. Továbbá szeretnénk megosztani egy bensőséges érzést, mégpedig azt, hogy a mi együttesünk attól is különleges, hogy a zenélés mellett, a zenészeink, amit tudnak, megtesznek a zenekarért. Ugyanis akadnak jócskán pluszfeladatok... Léteznek nálunk kreatív csoportok, amelyek tagjai hozzák az előrelépést támogató ötleteket, s ha kell, rájuk bízhatjuk a honlap, a Facebook-os megjelenés gondozását, segítenek az informatikát igénylő ügyekben, rendezik a kottatárat. Például egy ilyen csapatmunka eredménye a zenekar új logója, amivel a megújulásunkat szeretnénk köszönteni.

Örömmel tesszük tovább a dolgunkat, mert látjuk, ezek most az újraindulásunk első pillanatai, s bízunk benne, hogy az új korszak szép feladatokat, és még sok évtizedet tartogat ■

Duna-menti sikertörténetek

 Kiss Eszter Veronika

Projekt-jellegű zenekari modell a szórványban élő románok hazai bemutatkozására, és külföldi fiatalokkal teljes mértékben megújuló bulgáriai zenekar – két olyan példa, amely a Bach2Future legutóbbi konferenciáján Budapesten bemutatkozott.

A Covid alatti magyar tematika után ismét nemzetközi vizekre evezett a Papageno és a Magyar Zenei Tanács nemzetközi konferenciája, a Bach2Future, ahol a klasszikus zene legjelentősebb fesztiváljai, intézményei, zenekarai és szakemberei mutatták be fejlesztéseiket, újdonságaikat, illetve izgalmas kerekasztal-beszélgetéseken osztották meg tapasztalataikat egymással.

A május 12-13-án a Müpában immár negyedik alkalommal megrendezett konferencia az előzőek sikerei alapján kétnaposra nőtte ki magát, az első napon a digitális fejlesztések kerültek fókuszba, a második napját viszont ezúttal a Duna-menti országok zenei életének a bemutatására fordították. A konferencia előadásából kiderült: jól gondolták a szervezők, nemcsak a Duna a közös ezekben az országokban, és sokat tudunk egymástól tanulni.

A május 13-i „Danube Day of Classical Music” címmel futó előadássorozat The pearls of Danube / A Duna gyöngyszemei című szekcióval indult, amely három különleges, egymástól nagyon különböző és rendkívül sikeres programot mutatott be. Az első az 1949-ben alapított ausztriai Jeunesse programjait, kezdeményezéseit ismertette: Katharina Fink a fiatal zenészekkel, fiatal közönségnek szervezett koncertek kihívásairól beszélt, amely kitért a közönségnevelés általuk alkalmazott módszereire, a jegyértékesítés sajátos struktúráira, a kezdő tehetségek színpadi pályájának elindítására, amelynek számos oktatási program is a részét képezi.

Ovidiu Florian Andris egy olyan román zenekari modellt mutatott be, amely minden olyan országnak példa lehet, amelynek a világban jelentős számban szórványban élő zenészei vannak. Ovidiu Florian Andris maga is nyolc évig élt Németországban. A Román Kamarazene-